Notat vedr. postlevering til småøerne fra 2026

26. juni 2025

Sammenslutningen af Danske Småøer og Færgesekretariatet har været i dialog med dao og deres samarbejdspartner Renz DK, som producerer postanlæg, om den kommende postlevering. Vi har også været i dialog med Transportministeriet.

Dette notat er udarbejdet af Sammenslutningen af Danske Småøer og opsummerer, hvad vi i ved p.t. Notatet henvender sig til øernes repræsentanter og beboerforeninger.

Ændring af postloven (jf. politisk aftale fra 2023)

Med ændringen af postloven ophævedes befordringspligten pr. 1.1.2024[1], dog med en overgangsperiode for de små øer på to år.

Det er herefter overladt til flere postfirmaer på markedet at levere *landsdækkende postbetjening* af pakker og breve, dagblade, magasinpost m.m. [2].

Postvirksomhederne med *landsdækkende* service skal føre geografisk objektiv prissætning (de må således ikke tage ekstra for at levere til fx øer).

PostNord har meddelt, at de efter 1.1. 2026 ikke længere vil have landsdækkende posttilladelse til breve, magasiner og aviser, men *kun til pakker*. Herefter er Dansk Avis Omdeling A/S (dao) eneste landsdækkende postvirksomhed med samtlige postale ydelser (breve, aviser, magasiner og pakker).

I postaftalen indgik desuden, at der for bl.a. småøerne skulle sikres en rimelig postbetjening fremover ved et særligt udbud. Det planlagte udbud for postbetjening af småøerne bliver dog ikke gennemført, og i stedet blev det i maj 2025 politisk besluttet at afsætte midler til en pulje til postbetjening på de små øer, så der kan findes lokale, individuelle løsninger. Puljen er målrettet øer med færre end 1000 beboere. Mere om puljen nedenfor.

Postbetjening efter 1.1.2026

Følgende gælder for hele landet, og altså også for småøer med offentlig befordring.

PostNord bringer efter 1.1.2026 ikke længere breve ud i Danmark.

Dao har allerede nu en landsdækkende licens til både breve, magasiner, dagblade og pakker og vil fortsætte med alle fire ydelser i 2026.

Tilladelsen til landsdækkende postbefordring betyder blandt andet:

---

[1] Se mere her: https://www.trafikstyrelsen.dk/nyheder/2023/dec/hvad-betyder-aendringerne-i-den-nye-postlov

[2] Se en samlet liste over, hvilke firmaer, der har tilladelse til at dele breve og pakker ud – både lokalt og landsdækkende: trafikstyrelsen.dk

- at *dao er forpligtet til at omdele breve og øvrig post til borgerne på alle adresser i landet*
- *at tilbyde et standardprodukt til ensartede priser.*

Trafikstyrelsen oplyser at udgangspunktet for postleveringen, der udføres af *landsdækkende* postoperatører, er hustandsomdeling, medmindre andet er aftalt med modtageren (fx levering til postanlæg eller postbutik).

Dao, PostNord, GLS, Bring og øvrige godkendte postleverandører med *landsdækkende* postbetjening af pakker og øvrig post skal leve op til en *minimumsbetjening*, der betyder:

- at der skal finde *husstandsomdeling* sted *én dag om ugen* for postleverancer (magasiner, aviser og pakker. Og for dao også breve).
- at der skal være mulighed for *afsendelse af post*.

Bemærk: Hvis kunden fx har købt levering til en postbutik eller et postboksanlæg (som oftest er billigere) fremfor levering til husstanden, så er leverandøren selvfølgelig ikke forpligtet til at husstandsomdele, da der så er aftalt andet leveringssted.
Samt at de landsdækkende postvirksomheder ikke har pligt til at benytte/tilbyde levering til et postanlæg eller en postbutik, der er etableret på en ø som led i puljeordningen.

Ny pulje til postbetjening på småøer

Transportministeriet etableret en ny pulje som et supplement til postbetjeningen på småøer[3].

Puljen skal ikke erstatte den postbefordring resten af landet får efter 1.1. 2026, men er ment som et supplement til minimumsbetjeningen, som dao og de øvrige postleverandører er forpligtet til, nemlig hustandsomdelingen én gang om ugen.

Der kan i puljen fx søges midler til

- postanlæg
- indretning af en brev- og pakke-shop i en eksisterende detailhandel eller et andet lokale på øen
- løn til omdeling af post

Det er ***kommunerne****, der skal indsende en interessetilkendegivelse* via virk.dk.
*Fristen i år er den **29. august 2025***.

Det er en kort frist hen over en sommerferie, men så vidt vi forstår på Transportministeriet, vil der være mulighed for at søge puljen igen i 2026. Hvornår man kan søge og hvor mange penge, der vil være i puljen i 2026, ved vi ikke.

Kommunen skal udfylde en række bilag i forbindelse med indsendelsen af interessetilkendegivelsen. Det indebærer bl.a., at øerne sammen med deres kommune skal gøre sig klart, *hvad man ønsker at søge midler til, samt hvor mange midler, det kræver*.

I den forbindelse er det vigtigt at kende forholdene efter 1.1.2026 for at kunne beslutte, hvad der så at sige ”mangler” på den enkelte ø, for at postleveringen kan fungere. Vi har derfor været i dialog med

[3] Se mere om puljen her: https://www.trafikstyrelsen.dk/arbejdsomraader/kollektiv-trafik/loebende-tilskud-og-puljer/puljelisten/pulje-til-styrket-postinfrastruktur-paa-visse-smaaoeer

dao, der efter 1.1.2026 bliver eneansvarlig for den landsdækkende postomdeling af *breve*, men i øvrigt også omdeler aviser, magasiner og pakker. Desværre har vi endnu ikke fået et møde med PostNord (der jo fortsat vil være leverandør af pakker fra PostNord).

Der er formelt afsat 5,4 mio. kr. i andet halvår af 2025 til etablering af denne særlige pulje til at styrke postbetjening på udvalgte små øer.

Trafikstyrelsen oplyser, at hvis det viser sig, at der bliver indsendt interessetilkendegivelser for mere end de 5,4 mio. kr., der er i puljen i 2025, vil der blive foretaget en prioritering af projekterne. Det vil være transportministeren, der på baggrund af forhandlinger med ordførerne fra aftalen om den fremtidige indretning af postsektoren fra 2023, forestår tildelingen og dermed også prioriteringen af, hvilke projekter, der skal have tilsagn om støtte. Projekter, der ikke får tilsagn om støtte vil kunne indsende en interessetilkendegivelse igen i 2026.

Læs mere om puljen og hvordan kommunen afgiver interessetilkendegivelse osv. her:
https://www.trafikstyrelsen.dk/arbejdsomraader/kollektiv-trafik/loebende-tilskud-og-puljer/puljelisten/pulje-til-styrket-postinfrastruktur-paa-visse-smaaoeer

Kommunerne har desuden modtaget et orienteringsbrev om puljen, se bilag.

Information fra dao

For dao er der ingen ændringer i forhold til den nuværende situation, da dao allerede nu har en landsdækkende licens til både breve, magasiner, dagblade og pakker. Dao får ikke statslige midler til at løfte denne opgave, ej heller til øerne.

Da det forventes, at der vil komme flere breve og flere magasiner som dao skal håndtere, vil dao gerne drøfte leveringsforholdene med øerne.

Dao har udarbejdet en oversigt over den betjening af postleverancer med dao, der er på de enkelte øer i dag (se bilag). Dao er derudover ved at udarbejde en liste over den forventede betjening fra daos side fra og med 1. januar 2026: Som det ser ud lige nu og uden evt. tilskud fra puljen, så forventer dao ikke væsentlige ændringer.

VIGTIGT: *I skal reagere, hvis I er uenige i beskrivelsen af postbetjeningen på jeres ø, idet dao er klar over, at der i adskillige tilfælde indgås lokale aftaler, som ikke er registreret centralt hos dem.*
I skal også reagere, hvis I ønsker ændringer på den enkelte ø. Tag kontakt til dao.

Dao oplyser til Sammenslutningen af Danske Småøer, at de meget gerne vil samarbejde med øboerne, kommunerne, færgerne og andre postleverandører. Det kan *eksempelvis* være samarbejde om

- anlæg til breve og pakker mm. på *fastlandet*, samlet i "bulk"
- anlæg til breve og pakker mm. *på øerne*, hvor posten sorteres. Eller alternativt en postbutik
- hvordan posten kommer ombord på og af færgerne og derfra videre til omdeler, postbutik eller postboksanlæg på øen?
- deling af omdeler med andre postleverandører
- afsendelse af post *fra* øerne

Dao oplyser til Sammenslutningen af Danske Småøer, at de gerne tager andre postleverandørers post (det vil hovedsageligt være pakker) med, men det kræver, at de andre postleverandører giver tilladelse hertil, og at der indgås aftale med dao. Dao står gerne for samarbejdet.

Eksempel på løsning:

Hver ø er forskellig, men et eksempel på en mulig postløsning, foreslået af dao, *kan* se sådan ud:

- Der etableres et postopsamlingsanlæg på fastlandshavnen, *betalt af puljepenge*. (Se mere om anlæg nedenfor). Anlægget kan både håndtere post *til* øen og post, der *afsendes* fra øen.
- Der etableres et postboksanlæg på øen, *betalt af puljepenge*. (Se mere om anlæg nedenfor). Fra dette anlæg er det også muligt at *afsende* post fra øen.
- Der indgås aftale om hvordan posten kommer fra fastlandsanlægget til færgen. Det skal afklares hvem, der varetager dette, og hvad det koster. Det er vigtigt at øen afklarer med kommunen hvem, der er parterne i den aftale og hvem, der skal tage initiativet.
- Der indgås aftale om hvordan posten kommer fra færgen og videre på øen (til postboksanlæg, til postbutik eller direkte til omdeler?): Det skal afklares hvem, der varetager dette, og hvad det koster.
- Dao udfører minimumsløsningen, dvs. husstandsomdeling én gang om ugen. Hvis der er etableret et postboksanlæg på øen, tømmes dette for uafhentet post, som derpå husstandsomdeles. Hvis andre postleverandørers produkter skal med ud med daos omdeling, så kan det lade sig gøre mod et vederlag fra de andre postleverandører.
- Hvis der er etableret et postboksanlæg på øen, kan postmodtagerne med en tilsendt kode selv afhente leverancerne mellem den ugentlige omdeling.
- Der kan aftales flere omdelingsdage i ugen[4], altså øget frekvens, som i så fald *betales af puljen*. Dvs. dao fakturerer kommunen for de ekstra dage. Der kan også aftales ekstra omdelingsdage i forbindelse med højsæsoner for pakker fx i forbindelse med Jul og Black Friday.

Kommunerne kan i dette tilfælde søge midler i puljen til post til små øer til

- Opsamlingsanlæg på fastland, inklusiv serviceaftale og vedligehold
- Postboksanlæg på øen, inklusiv serviceaftale og vedligehold
- Håndtering af post til/fra færgen (kræver muligvis genforhandling af transportaftaler med færgerne)
- Evt. *ekstra omdelingsdage*
- Andre udgifter: fx kommunens administration af ordningen

I orienteringsbrev til kommunerne fra Transportministeriet (se bilag) står der, at der maksimalt kan søges midler til omdelere i en periode på tre år. Det er vores forståelse, efter dialog med ministeriet, at det skyldes at puljemidlerne foreløbigt er afsat for tre år. Forventningen er at ordningen vil fortsætte, men der er p.t. kun afsat midler på finansloven til 3 år. Det vil også sige, at det, man søger til, er gældende i tre år, dog vil anlæg og postbutik kunne forblive efterfølgende.

[4] Dao oplyser, at de kan levere post til fastlandshavnen alle ugens syv dage uden ekstra beregning.

Delte omdelere og delte anlæg:

Dao har på mange af øerne i dag ansatte omdelere (se listerne) og ønsker gerne at "dele" disse med andre postleverandører efter 1.1.2026.

Omdeling kan varetages af dao på to måder:

- Dao ansætter en omdeler som lønmodtager, omdeler eller funktionær. Vedkommende betales efter aftale enten med beløb pr. stk. eller lønnes pr. måned. Ansættelse og vilkår som daos øvrige ansatte. Ønskes flere omdelingsdage kan kommunen tilkøbe dette via dao.
- Via et CVR-registreret firma. Det kan fx være den lokale købmand, entreprenør eller andre, der så varetager *husstandsomdelingen*. Der indgås aftale med dao om betaling og afregnes på regning.

Hvis der etableres opsamlingsanlæg på fastlandet og/eller postboksanlæg på øen vil det være oplagt at andre postleverandører også kan benytte disse. Det kræver at dao får tilladelse fra de andre postleverandører til at håndtere deres forsendelser samt adgang til de andre postleverandørers devices, fx kodescannere. (Til gengæld kan de "nøjes" med at aflevere deres forsendelser i et opsamlingsanlæg på fastlandet, og indgå aftale med dao om at omdele deres produkter).

Ansvar for postforsendelser:

Transportministeriet skriver vedr. evt. bortkommet post: *Det vil fortsat også være postvirksomheder, man skal kontakte i tilfælde af eventuelt manglende post*.

Dao bekræfter, at det er dao, der har posttilladelsen, dvs. ansvaret for forsendelsen hele vejen igennem. Evt. posthåndtering af færgepersonale og/eller omdelere på øen sker *for* dao og på deres posttilladelse. Derfor ligger ansvaret hos dao.

Hvad skal øerne og kommunen gøre nu?

Inden der kan indsendes en interessetilkendegivelse, skal øen/øerne i samarbejde med kommunen tage stilling til, hvordan man ønsker den kommende postbetjening skal se ud for hver enkelt ø.

Husk i denne sammenhæng også at undersøge, hvad de erhvervsdrivende på øen har af behov i forhold til modtagelse og afsendelse af post.

I forhold til puljen er især disse spørgsmål relevante:

- Skal der etableres postanlæg på fastlandet? (Opsamling i bulk fx i postsække)
- Skal der etableres postboksanlæg) eller postbutik på øen?
- Hvilken aftale er der med færgen?
- Skal der være flere omdelingsdage end én ugentlig? (Som minimum kan man, som i resten af landet, kræve at der sker én ugentlig husstandsomdeling.)

Bemærk, hvis I ikke reagerer, vil postbefordringen fra daos vedkommende blive, som beskrevet i listen i bilaget.

Der er flere punkter at se på. Situationen kan være helt anderledes på jeres ø, men overvej fx:

Hvordan skal posten til/fra øen håndteres (fra fastland til ø)?

- Hvor ofte skal der bringes post til og fra øen?
- Hvem afhenter posten fra fastlandsanlæg: Færgepersonale eller andre? Der kan muligvis indgås aftale med færgepersonalet. Hvis der ikke er et anlæg og dao skal planlægge, at de møder færgen på fastlandet, vil løsningen muligvis blive dyrere fra deres side.
- Hvem bringer post, der skal *afsendes fra øen*, til fastlandsanlægget?
- Hvordan håndteres posten let? (i bure med hjul, postsække eller?)
- Kræver opgaven betaling – skal der søges midler til dette i puljen?
- Kræver opgaven at der skal genforhandles/indgås aftaler med færgen om at medtage post til/fra fastlandet?

Hvordan skal posten håndteres *på* øen?

- Hvem bringer posten fra færgen til øens postanlæg/postbutik, og sorterer den?: Færgepersonale eller en omdeler eller andre? Og hvor ofte?
- Hvem bringer post, der skal *afsendes fra øen*, fra øens postanlæg/postbutik til færgen? Husk også at spørge de erhvervsdrivende på øen om deres behov!
- Skal der etableres et postanlæg på øen? Og i så fald hvor? Kræver det tilladelser/dispensationer? (Ift. lokalplan mm.)
- Skal der være delt omdeling og delt postanlæg/postbutik? (Skal flere postleverandører kunne benytte samme omdeler, anlæg/butik?)
- Hvor ofte skal der finde omdeling sted? (Bemærk: dao kan omkostningsfrit levere post 7 dage om ugen til et anlæg ved *færgelejet på fastlandet*. Derfor kan det også give mening at have flere omdelingsdage på øen).

Med udgangspunkt i oplysningerne fra dao og Renz DK, kan I forhåbentlig komme et skridt videre, så det sammen med kommunen bliver muligt at beslutte om der skal udformes et projekt for postbetjeningen til jeres ø og indsendes interessetilkendegivelsen inden 29. august 2025.

Postanlæg

Dao samarbejder med Renz DK, der er producent af postanlæg. Derfor er det Renz DK, vi har været i dialog med og har modtaget materiale om postanlæg fra, men vi understreger, at det sagtens kan være et andet firma, der vælges.

Anlæggene skal dimensioneres efter den forventede mængde af post. De laves modulært, dvs. at de kan udvides (og evt. indskrænkes) efter behov, hvis det med tiden viser sig nødvendigt.

Anlæggene kan tilpasses og fx beklædes med træ osv. ift. ønsker og krav.

Kommunen skal undersøge, om der er krav om dispensationer eller tilladelse til opstilling.

Anlæggene kan laves så alle postleverandører kan få adgang til dem (Open-source multi-box), men det kræver at der indgås aftale om den videre håndtering (se ovenfor), fx hvis distributionen skal foretages af én aktør på vegne af de andre.

Der er tale om to typer af postanlæg:

- **På fastlandssiden**: Et aflåst opsamlingsanlæg, som alle postaktører kan få adgang til. Posten samles i fx postsække.
  NB! Det skal aftales hvordan posten håndteres fra anlæg til færge (se ovenfor).
- **På øsiden**: Et aflåst postboksanlæg, hvor posten fordeles i, kan etableres på havnen eller et andet oplagt sted på øen.
  Modtagerne får tilsendt en kode, når de har post i anlægget. De kan vælge selv at afhente posten eller vente til den ugentlige husstandsomdeling (så fremt, de har betalt for husstandsomdeling af pakker. Breve *skal* husstandsomdeles mindst én gang ugentlig).
  Anlægget dimensioneres i forhold til antal husstande på øen: Renz oplyser at de normalt dimensionerer anlægget, så der er plads til postleverancer til ca. 40 % af husstandene, idet anlægget tømmes mindst én gang om ugen af en omdeler, og man ikke forventer at alle husstande får post i løbet af en uge. Der vil være bokse af forskellig størrelse til henholdsvis breve og større eller mindre pakker. Man har derfor ikke en boks til hver husstand, men får oplyst kode til den relevante boks for hver forsendelse.
  NB! Det skal aftales hvordan posten håndteres fra færgen til postboksanlægget (se ovenfor).

Renz DK har udarbejdet forslag til forskellige løsninger til placering på havn på fastlandet og på havn på øerne. Se bilag.

Renz Dk skriver at de i forslagene har taget højde for vejrlig på installationsstederne, og har valgt rustfrit stål i klasse V4a, som er den højeste klassificering, samt pulverlakering og silikone inddækning af højeste kvalitet. Renz DK skriver at de har valgt denne løsning for at opnå den bedste holdbarhed og driftssikkerhed.

Øvrige bemærkninger:

- Vi er blevet spurgt om det betragtes som husstandsomdeling, hvis der opsættes et anlæg på øen, som posten afleveres i. Dao svarer, at det *kun* er tilfældet hvis øens beboere accepterer dette, og at aftalen så gælder alle beboere på øen. Ellers skal postanlægget tømmes en gang om ugen og forsendelserne husstandsomdeles.
  Her skal I tjekke hvad aftalen med dao er for jeres ø, og om I er enige i denne (se bilag).

- Dao oplyser, at husstandsomdelingen af forsendelser *kun gælder adresserede forsendelser*. Uadresserede forsendelser (fx aviser) kan sendes over til øen samlet i en kasse, og udbringes en gang ugentlig sammen med de adresserede forsendelser.
  Bemærk: Uadresserede forsendelser er forsendelser uden navn og adresse på *fra afsenders side*. Men muligvis sætter dao selv en label på for at holde styr på dem. De er fortsat i kategorien uadresserede.

Kontaktoplysninger

Dao og Renz opfordrer til, at I tager kontakt til dem med spørgsmål i forbindelse med postudbringningen eller eventuelle priser på opgaver, I vil søge puljemidler til.

Dao

Peter Kleist, ansvarlig for distribution på øerne: pkl@dao.as

Mikkel Sand, forretningsudvikling: mik@dao.as

Renz A/S

Kenneth Steinmetz, vedr. postkasseanlæg: kenneth.steinmetz@renzgroup.dk

Finn Mikkelsen, projektchef: +45 2674 6003 Finn.Mikkelsen@renzgroup.dk

Vedhæftede bilag

Bilag 1) Fra dao: Liste over daos nuværende betjening af øerne
Bilag 2) Fra Renz A7S: Eksempler med prisoverslag på postanlæg
Bilag 3) Fra Trafikstyrelsen: Mail og Orienteringsbrev til kommuner mv. om ny pulje inkl. bilag

Sammenslutningen af Danske Småøer
26. juni 2025